

Szegedi Ítéltábla

Az ügy száma:

Pf.II.20.308/2020/9. szám

A felperes:

(felperes neve, címe)

A felperes képviselője:

Dr. Demcsák Pál ügyvéd (ügyvéd címe)

Az alperesek:

I. rendű alperes: I. r. alperes neve

II. rendű alperes: II. r. alperes neve

III. rendű alperes: (III.r. alperes neve)

mindhárman: (alperesek címe)

IV. rendű alperes: (IV.r. alperes neve, címe)

Az I-III. rendű alperesek meghatalmazott jogi képviselője:

Dr. Sebestyén Ügyvédi Iroda (eljáró ügyvéd: dr. Sebestyén Éva, (ügyvédi iroda címe))

A IV. rendű alperes meghatalmazott jogi képviselője:

Dr. Bodnár Beáta ügyvéd (ügyvédi iroda címe, IV.r. képviselőjéé)

A per tárgya:

Ráépítés jogkövetkezményei

Az elsőfokú bíróság neve és a határozat száma:

Gyulai Törvényszék, 10.P.20.268/2017/126.

A fellebbezést benyújtó fél:

I-II-III. rendű alperesek, 10.P.20.268/2017/128.

csatlakozó fellebbezés: felperes, Pf.II.20.308/2020/3.

Í T É L E T

Az elsőfokú bíróság ítéletét **részben megváltoztatja**, a felperes által az I. és II. r. alperes javára fizetendő földhasználati jog ellenértékének összegét személyenként 1 038 744

(egymillió-harmincnyolcezer-hétszáznegyvennégy) Ft-ra leszállítja, az I-II. rendű alperes által a felperes javára fizetendő elsőfokú perköltség összegét 2 000 000 (kettőmillió) Ft-ra felemeli.

Egyebekben az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

Kötelezi az I-II-III. rendű alpereseket, hogy 15 napon belül fizessenek meg a felperesnek egyetemlegesen 1 000 000 (egymillió) Ft másodfokú perköltséget.

Az I. és a II. rendű alperes - egyetemlegesen - 163 700 (százhatvanháromezer-hétszáz) Ft-csatlakozó fellebbezési eljárási illeték, az I-II-III. rendű alperesek egyetemlegesen 2 500 000 (kettőmillió-ötszázezer) Ft fellebbezési eljárási illeték megfizetésére kötelesek az állami adóhatóság felhívására a Magyar Államnak.

Az ítélet ellen nincs helye fellebbezésnek.

I n d o k o l á s

A tényállás

[1] (személy neve) az 1998. május 28. napján kelt adásvételi szerződéssel megvásárolta a (település neve)i (alap ingatlan hrsz.-a) hrsz.-ú, 5137 m² alapterületű beépítetlen ingatlant (továbbiakban: ingatlan) oly módon, hogy annak tulajdonjogát lánya ((személy leánya)) élettársa, a IV. rendű alperes szerezte meg, míg (személy neve) javára az ingatlanra holtig tartó hasznélvezeti jogot alapítottak. Az ingatlan vételárát (személy neve) fizette ki, a tulajdonjog a IV. rendű alperes nevére került az ingatlan-nyilvántartásba bejegyzésre. Ezt követően a IV. rendű alperes és (személy neve) 1998. július 21-én (R.) Bt. néven megalapították a felperes jogelődjét, amelynek a IV. rendű alperes lett a vezető tisztségviselője.

[2] A felperes - a IV. rendű alperes szándékának megfelelően - gazdasági tevékenysége folytatása érdekében az ingatlanon műhely, autómosó és büfé épületet kívánt létesíteni, ennek érdekében 1998. július 27-én vállalkozási szerződést kötött (kőművesek neve) kőművessel, megrendelte a terveket és eljárta az építési hatóságoknál.

[3] Az építkezés bekerülési költségét (személy neve) finanszírozta a felperessel történő elszámolás alapján. A felperes 1999. május 24.-én kelt egyszerűsített mérlegében hosszú lejáratú kötelezettségként 12 359 000 Ft-ot, a tárgyi eszközök között 8 283 000 Ft-ot tüntetett fel. A beruházás költsége kb. 10 000 000 Ft-ot tett ki.

[4] (település neve) Város Polgármesteri Hivatala 1998. augusztus 27-én kelt határozatával építési engedélyt adott (I.6647-4/1998.) a (település neve), (alap ingatlan címe) számú (alap ingatlan hrsz.-a) hrsz. alatt földrésztlen épített műhelyre, majd 1998. október 28.-án I.6647-5/1998. számon a használatba vételi engedélyt is végleges jelleggel megadta a felperesi jogelődnek. Ezt követően (1999. június 24.) telekmegosztással kialakításra került a (műhely és udvar ingatlan) hrsz.-ú 2837 m² műhely és udvar ingatlan. A beruházás következő ütemében az építkezés az 1999. augusztus 6.-án kelt 14387-8/1999. számú építési engedély alapján indult a (település neve), (műhely és udvar ingatlan címe) számú (műhely és udvar ingatlan) hrsz. alatti ingatlanon, majd (település neve) Város Polgármesteri Hivatala az 1999. október 5. napján kelt 14/387-14/1999. számon végleges jelleggel használatbavételi engedélyt

adott a IV. rendű alperes tulajdonát képező földrészleten kialakított autómosó és büfé épület részére. Ennek alapján az épület létesítés ténye a 33743/2001.07.04. számú határozattal bejegyzésre került az ingatlan-nyilvántartásba a felperes javára.

[5] A IV. rendű alperes és (személy leánya) között az élettársi kapcsolat utóbb megszakadt, a IV. rendű alperes a felperesnél levő tagsági viszonyát megszüntette és a (település neve) belterület (műhely és udvar ingatlan) hrsz. alatti ingatlan tekintetében 2003. november 27. napján szerződést kötött (személy leánya)vel. Ebben rögzítésre került, hogy az ingatlanon létesített műhely, autómosó és büfé felépítmény kizárólag a felperes tulajdonát képezi a 33743/3001. számon feljegyzett épületlétesítés ténye alapján. A IV. rendű alperesi eladó tulajdonát ezért kizárólag a beépítetlen földterület képezi, az a szerződés tárgya, amelyet a IV. r. alperes 1 000 000 Ft vételár ellenében adott (személy leánya) tulajdonába. A szerződő felek kijelentették, hogy a közös tulajdont megszüntették, az élettársi közös vagyonukat megosztották, majd (személy leánya) javára az ingatlan egészére a tulajdonjog bejegyzésre került az ingatlan-nyilvántartásba.

[6] A felépítmények létrehozását követően az azzal kapcsolatos kiadásokat, adókat, közüzemi díjakat a felperes fizette, az ingatlanokat bérbeadás útján hasznosította oly módon, hogy a bérlőkkel (személy neve) a felperes képviseletében eljárva kötötte meg a szerződéseket. Utóbb a felperes ügyvezetője (személy leánya) lett, aki 2015. március 1. napján akként nyilatkozott, hogy a (alap ingatlan címe) szám alatti ingatlan a felperes tulajdonát képezi, és a tulajdonjoga alapján használja azt telephelyként.

[7] (személy leánya) 2015. július 13. napján elhunyt. (közjegyző neve) közjegyző az 52018/Ü/719/2015. számú hagyatéki eljárásban a (település neve) belterület (műhely és udvar ingatlan) hrsz. alatti ingatlan 1/1 tulajdoni hányadát törvényes öröklés jogcímén egymás között egyenlő arányban az I., II. és III. rendű alpereseknek - (személy leánya) leszármazóinak - adta át. Jelenleg az ingatlan 3/6-3/6 arányban áll az I. és II. rendű alperesek közös tulajdonában, a felperes nevére feljegyzett épület létesítés tényének bejegyzése mellett, míg az ingatlan 2/6 tulajdoni hányadát a III. rendű alperes holtig tartó haszonélvezeti joga terheli. A hagyatékátadó végzés jogerőre emelkedése óta a felperes nincs az ingatlan birtokában, azt a III. rendű alperes bérbeadás útján hasznosítja.

[8] A műhely elnevezésű épületrész betonsáv alapon készült, téglá falazatú szigetelt építmény, amely jelenleg autóalkatrész üzletként működik. Alapterülete 304,1 m², redukált alapterülete 211,4 m².

[9] Az 1999-ben épült autómosó betonsáv alapon létesült, szintén téglá felmenő falazatú, 59 m² alapterületű, amelyhez egy 6 m²-es, vele egybenyitott faház csatlakozik, ami vegyszerraktárként került hasznosításra.

[10] Az ugyancsak 1999-ben épült büfé épület beton alapozású, a falazata előre gyártott hőszigetelt fa szerkezetű. A dohánybolt, lángossütő, WC, előtér helyiségek alapterülete 73,48 m², redukált alapterülete 51,43 m².

[11] Az épületek betonsáv alapja nem bontható, máshol fel nem használható, a téglá szerkezetű épületrészek hosszabb élettartamúak, ugyanakkor a könnyűszerkezetes épület bontása csak nagyobb roncsolással lehetséges, az egyes részek, a cső- és vezetékhálózat át nem helyezhető. Az udvari épület és a mosók közötti telekrész részben betonozott, részben aszfaltozott, a többi rész füvesített. Az ingatlan egészének 2000. évi forgalmi értéke 15 000 000 Ft, ezen belül a telek értéke 2 100 000 Ft, míg a 2000. évi állapot szerinti jelenlegi forgalmi érték 50 500 000 Ft, a telek eszmei forgalmi értéke 10 200 000 Ft. A földhasználati jog ellenértéke az ingatlan egésze tekintetében 5 170 000 Ft (3024.- Ft/m²).

A kereseti kérelem és az alperesek védekezése

[12] A felperes módosított keresetében elsődlegesen az ingatlan egészére, másodlagosan a változási vázrajz szerinti (műhely és udvar ingatlan)/A. és (műhely és udvar ingatlan)/B. hrsz. alatti ingatlan 1/1 részére kérte tulajdonjoga megállapítását, továbbá e földrészletre a szolgalmi joga bejegyzését. Az alpereseket ennek tűrésére kérte kötelezni. A ráépítés jogkövetkezményét elsődlegesen a IV. rendű alperessel kötött megállapodás, másodsorban a Ptk. rendelkezései alapján kérte alkalmazni. Állította, hogy bérleti díjként 8 314 341 Ft összegű követelése áll fenn az I-III. rendű alperesekkel szemben, amelyet be kívánt számítani velük szemben fennálló tartozásába. E kérelmét az elsőfokú bíróság utóbb végzésével elutasította.

[13] Az I-III. rendű alperesek ellenkérelme a kereset elutasítására irányult. Vitatták, hogy az építkezés jogkövetkezményeit illetően a felperes és a IV. rendű alperes között megállapodás jött létre. Állították, hogy (személy neve) tekinthető ráépítőnek, építtetőnek miután saját vagyonából vásárolta meg az ingatlant és abból finanszírozta a felépítmények létesítését is. Ezt támasztja alá a javára alapított haszonélvezeti jog, továbbá a döntési jogosítványok gyakorlása. Állították azt is, hogy jogelődjük, (személy leánya) a 2003. november 27. napján kötött szerződéssel az ingatlan egészének tulajdonjogát megszerezte, azt haláláig zavartalanul, szakadatlanul sajátjaként birtokolta. A hivatkozott szerződés élettársi vagyoni jogi megállapodás volt, az adásvételi szerződés elnevezés csak az illeték fizetése alóli mentesülést szolgálta. Ennek alátámasztásaként utaltak arra, hogy (személy neve) hagyatéki eljárása eredményeként (személy leánya) 5000 Ft értékben örökölte meg (személy neve)nak a felperesi társaságban levő vagyoni hozzájárulását, ők maguk pedig - (személy leánya) halála után - 10 000 Ft névértéken örökölték meg nevezett beltági betétjét (üzletrészt). (személy neve) még életében egyedüli gyermekének ajándékozta vagyonát a 2003. november 27.-i adásvételi szerződéssel, mert szándéka az volt, hogy minden vagyona lányát illesse. Lényegesnek ítélték, hogy a beruházás befejezését követően a tulajdonviszonyok nem módosultak, a felek egyező akaratelhatározása volt, hogy kizárólagos tulajdont (személy leánya) szerezzen. Az ingatlan-nyilvántartásról szóló 1997. évi CXLI. tv. (Inytv.) 62. § (1) bekezdés c) pontja alapján tulajdonjoguk törlésére nincs mód, mert jogelődjük, (személy leánya) ellenérték fejében és jóhiszeműen szerezte a tulajdonjogot. A rendelkezési jog nem a felperest illette, ő ugyanis csak üzemeltetőként járt el a felülepítményekkel kapcsolatban, (személy leánya) biztosította a felperesi használatot szívésségi alapon, ezáltal vált lehetővé a felperes visszerhes tovább hasznosítása. A felülepítmények műszaki, technológiai kivitelezésüknél fogva nem alkalmasak a tartós fennmaradásra, szétbonthatók, ezért a ráépítésre vonatkozó rendelkezések alkalmazására nincs lehetőség. A polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. tv. (Pp.) 146/A. § (1) és (5) bekezdése alapján kérték a felperes 2018. májusi keresetváltoztatásának elutasítását, amely kérelmet az elsőfokú bíróság végzésével elutasított.

[14] A IV. rendű alperes a keresetet elismerte. Nem vitatta, hogy a felperesi jogelőd céget (személy neve)ral közösen alapította, az ingatlant (személy neve) vásárolta, amelyen saját vagyoni eszközei felhasználásával létesítette a felépítményeket. (személy leánya)vel az élettársi közös vagyont 2003-ban megosztotta, a társaságból kilépett, az ingatlant volt élettársa részére értékesítette.

Az elsőfokú bíróság döntése és annak indokai

[15] Az elsőfokú bíróság ítéletében az alpereseket annak tűrésére kötelezte, hogy a (település neve), belterület (műhely és udvar ingatlan) hrsz. alatt felvett, természetben, (település neve), (műhely és udvar ingatlan címe) alatti ingatlanon álló műhely, valamint autósó és büfé épületet önálló ingatlanként (önálló épületként) a felperes 1/1 arányú tulajdonaként,

a (műhely és udvar ingatlan)/A. hrsz. alatt kivett művelési ágú műhely megnevezésű 267 m² területű ingatlanként és (műhely és udvar ingatlan)/B. hrsz. alatt kivett művelési ágú autómosó és büfé megnevezésű 150 m² területű ingatlanként az ingatlan-nyilvántartásba bejegyezzék.

Egyúttal a (műhely és udvar ingatlan) hrsz.-ú földterület I. és III. részére a (műhely és udvar ingatlan)/A. hrsz. alatti épület, míg az I. és II. részre a (műhely és udvar ingatlan)/B. hrsz. alatti épület mindenkorai tulajdonosát megillető földhasználati jogot jegyezzenek be az ítélethez mellékletként csatolt változási vázrajzon feltüntetett nyomvonalon és terjedelemben gyalogos és gépjárművel történő átjárással az épületek fennállásáig.

Rendelkezett arról, hogy az ítélet jogerőre emelkedését követően a (megye neve) Megyei Kormányhivatal (település neve)i Járási Hivatal Földhivatalai Osztálya a fentebb megjelölt ingatlanokat önálló ingatlanként (önálló épületként) újonnan nyitandó tulajdoni lapra a felperes 1/1 arányú tulajdonjogát ráépítés címén jegyezze be; továbbá a (műhely és udvar ingatlan) hrsz.-ú földterület I. és III. részére a (műhely és udvar ingatlan)/A. hrsz. alatti épület, míg a I. és II. részére a (műhely és udvar ingatlan)/B. hrsz. alatti épület mindenkorai tulajdonosát megillető földhasználati jogot jegyezzen be az ítélethez mellékletként csatolt változási vázrajzon feltüntetett nyomvonalon és terjedelemben gyalogos és gépjárművel történő átjárásra a földhasználati jog ellenértékének megfizetésének igazolása után.

Kötelezte a felperest, 15 nap alatt fizessen meg az I. és II. rendű alpereseknek személyenként 2 585 000 Ft-ot, összesen 5 170 000 Ft-ot földhasználati jog ellenértékéért. Ezt meghaladóan a keresetet elutasította. Az ítélet jogerőre emelkedését követően megkeresni rendelte a (megye neve) Megyei Kormányhivatal (település neve)i Járási Hivatal Földhivatali Osztályát a perfeljegyzés tényének törlése iránt. Kötelezte az I. és II. rendű alpereseket, fizessenek meg a felperesnek egyetemlegesen 1 000 000 Ft perköltséget, továbbá az államnak felhívásra egyetemlegesen 1 500 000 Ft eljárási illetéket.

[16] Ítélete indokolásában kiinduló pontként rögzítette, a ráépítés Ptk.-ban rögzített jogkövetkezményének alkalmazására csak a felek eltérő megállapodásának hiányában kerülhet sor. A felperes a perben nem bizonyította olyan megállapodás létét, amely maradéktalanul rendezte az építkezés jogkövetkezményeit. A IV. rendű alperes perben tett nyilatkozata azt támasztotta alá, hogy az építkezés megvalósítása a felperes és a IV. rendű alperes, mint ráépítéskori földtulajdonos egyező akarata volt. Az építkezésre a felperes érdekében került sor, azt a IV. rendű alperes, mint telektulajdonos nem tekintette sajátjának, az építkezés nem magán, hanem gazdasági célú volt. A terveket a felperes rendelte meg, szerződést kötött a kivitelezőkkel, eljárta a hatóságok irányában, beszerezte az engedélyeket, a beruházás költségeit megjelentette könyveiben. Nem volt vitatott, hogy ennek pénzügyi fedezetét (személy neve) felperesi tag biztosította, a beruházás költségeinek viselése azonban önmagában nem eredményezi a ráépítéssel történő tulajdonszerzést. Miután a ráépítés jogkövetkezményeit illetően megállapodás nem volt a felek között, ezért a ráépítés törvényi szabályait tekintette irányadónak, amelyeknél a ráépítéskori földtulajdonos és az utóbbi jogszerző perbeli nyilatkozata a lényeges. A szakvélemény alapján megállapította, hogy a perbeli építmények tartós fennmaradásra alkalmasak, az építtető az azok létesítéséhez szükséges engedélyeket beszerezte, az elvégzett munkák műszaki tartalmát tekintve a beruházás tulajdonjogot keletkeztetőnek minősül. Az építtető felperes jóhiszemű volt, így alkalmazandók a Polgári Törvénykönyvről szóló 1959. évi IV. tv. (Ptk.) 137. § (2) bekezdésében rögzített szabályok azzal, hogy a ráépítőt a földön használati jog illeti. Rámutatott, az ingatlan-nyilvántartáson kívül tulajdonjogot szerző (ráépítő) igényt tarthat a tulajdonjoga ingatlan-nyilvántartásban történő feltüntetésére [Ptk. 116. § (1) bekezdés], ami megállapodás hiányában tulajdoni perben érvényesíthető. Kiemelte, az ingatlan-nyilvántartáson kívül tulajdonjogot szerző, a bejegyzésre irányuló dologi jogi igényét csak a

tulajdonszerzés időpontjában bejegyzett tulajdonossal, illetve az attól nem jóhiszeműen szerzővel szemben érvényesítheti. Az igény az építkezés befejezésével keletkezik, amelynek időpontjában a IV. rendű alperes volt a földtulajdonos. Az Inyvtv. 5. § (3) bekezdése védelemben részesíti a jóhiszemű szerzőt, azaz azt, aki az ingatlan-nyilvántartásba bízva ellenérték fejében szerez tulajdonjogot. A bejegyzett földtulajdonos IV. rendű alperes jogutóda, (személy leánya) tudott arról, hogy az ingatlanra más jog is fennáll, mint amit az ingatlan-nyilvántartás feltüntetett, ezért nem tekinthető jóhiszeműnek, amit alátámaszt a 2003. november 27. napján kelt szerződés tartalma, továbbá a felperes tulajdonjogára vonatkozóan tett egyéb jognyilatkozatai. A jogutódok, az I-III. rendű alperesek, mint örökösök nem ellenérték fejében szerezték e jogot, ezért a felperesi igény velük szemben érvényesíthető.

[17] Alaptalannak ítélte az alperesek elbirtoklással kapcsolatos érvelését, mert annak a Ptk. 121. § (1) bekezdésében írt feltételei nem teljesülnek. Az alperesek jogelődje, (személy leánya) ugyanis nem abban a tudatban birtokolta az ingatlant, hogy a birtoklását kívül álló személy jogszerűen nem szakíthatja meg. A jogelőd tudott arról, hogy az ingatlant érintően a felperes rendelkezéseket tett, a felperes nevében maga is tett különböző jognyilatkozatokat, míg az ingatlan terheit a felperes viselte, amely körülmények a jogelőd elbirtoklását kizárják.

[18] Közömbösnek ítélte (személy leánya) és a IV. rendű alperes között 2003. november 27. napján létrejött vagyoni jogi szerződés tartalmát és az I-III. rendű alperesek szülői ajándékkal kapcsolatos okfejtését, mert a gazdasági társaság működése és tulajdonszerzése független az élettársi vagyoni jogi megállapodástól.

[19] Az Inyvtv. 12. § a) pontja, továbbá az annak végrehajtásáról rendelkező 109/1999. (XII.29.) FVM. rendelet alapján rendelkezett az épületek önálló ingatlanként történő nyilvántartásba vételéről, külön tulajdoni lapon való feltüntetéséről.

[20] Megállapította, miután a Ptk. 155. §-a szerint az épület tulajdonjogát az építtető megszerezte, ezért az épület fennállásáig a földre, illetve földrészletre használati jog illeti meg. Az ellenérték megtérítését az I., II. rendű alperesek, mint jogosultak igényelték, arra a Ptk. 334. § (1) bekezdése alapján személyenként megosztva jogosultak. A szakvélemény alapján a földhasználati jog ellenértékét - a szakértő által alkalmazott módszerek súlyozott átlaga szerint - az egész ingatlan vonatkozásában 5 170 000 Ft-ban határozta meg és kötelezte a felperest ezen összeg I. és II. rendű alperes történő megfizetésére. A túlnyomórészt pernyertes felperes ügyvédi munkadíjának mérsékléséről, a 32/2203. (VIII.22.) IM. rendelet (IMr.) 3. § (2) bekezdés b) pontja, illetve (6) bekezdése alapján rendelkezett, figyelembe véve a beadványok időigényességét, szakmai tartalmát, a tárgyalások számát és a felperes által előlegezett szakértői díjat is.

A fellebbezés és fellebbezési ellenkérelem

[21] Az elsőfokú bíróság ítélete ellen az I., II., III. rendű alperesek fellebbezéssel, a felperes pedig csatlakozó fellebbezéssel élt. Az I-III. rendű alperesek fellebbezésükben az elsőfokú ítélet megváltoztatásával a kereset teljes elutasítását kérték. Fenntartották a felperesi keresetváltoztatással szemben előterjesztett eljárási kifogásukat. Előadták, a felperes a Pp. 146/A. § (1) bekezdésében foglaltak ellenére keresetét az alperesi ellenkérelem előadását követő 30 napon túl változtatta meg, amelyet az elsőfokú bíróság jogszabálysértő módon nem utasított el. A felperes a törvényszék felhívására a 2017. október 3-án kelt beadványában perbe vonta a IV. rendű alperest, ezt követően több tárgyalás tartása és bizonyítás lefolytatása után a törvényszék a 31. számú jegyzőkönyvben - jogszerűtlenül - keresetmódosításra vonatkozó tájékoztatást adott. Majd azt a felperes 2018. május 18-án terjesztette elő, amely ennél fogva elkéssett. Az elsőfokú bíróságnak a felperes ezt megelőzően előterjesztett keresetét kellett volna érdemben elbírálnia, a keresetmódosítás érdemi tárgyalása

jogszabálysértő. Ha a módosítás előtti kereset kerül vizsgálatra, úgy az is elutasítandó, mert a felperes igényét nem a ráépítéskor bejegyzett IV. rendű alperessel szemben kívánta érvényesíteni.

[22] Érdemben kifejtették, az ingatlan-nyilvántartásba bejegyzett jogaik törlésére jogszabályi lehetőség nincs. A IV. rendű alperes a perindításkor nem volt bejegyzett tulajdonos, ezért vele szemben a törlési kereset nem értelmezhető. A törvényszék a földhivatal megkeresését az Inyvtv. 5. § (3) és (5) bekezdése alapján rendelte el - a keresetben hivatkozott 62. § (1) bekezdés c) pontja helyett - megállapítva a jogelődjük rosszhiszemű megszerzését, ami a jogutódok jogvédelmét is kizárja. A felperes nem hivatkozott a 2003. november 27-én kelt szerződés érvénytelenségére, ezért bejegyzett jogaik törlését sem emiatt, sem azért nem kérheti, mert az ingatlan-nyilvántartásba tulajdonosként nem volt bejegyezve. Az érvénytelenség iránti perben a felperes bizonyíthatta volna (személy leánya), majd jogutódai rosszhiszemű megszerzését, amelyre nem került sor, ezért ennek ítéleti megállapítása ugyancsak jogszabálysértő.

[23] Fenntartották, nem a felperes, hanem (személy neve) volt a ráépítő, mert ő viselte az építkezés összes költségét (PK. 7. számú állásfoglalás). Ezt támasztja alá, hogy a telket (személy neve) vásárolta, az építkezést is ő finanszírozta, amit a IV. rendű alperes a perben elismert. A felperes nem szerepeltette a mérlegében, könyveiben a beruházást, csupán az Áfa-visszaigénylés miatt került a felperes építettként megjelölésre. (személy leánya)nek - mint a IV. rendű alperes élettársának - már a ráépítés előtt dologi jogi igénye állt fenn az ingatlan egészére, mert azt az édesapja, (személy neve) vásárolta, tulajdoni igénye pedig a 2003. november 27-én kelt szerződés után került az ingatlan-nyilvántartásba bejegyzésre. Jogelődjük dologi jogi igénye élettársi vagyonszövetségben alapult, e szerződéssel a különvagyonát kapta meg, annak alapja az apjától származó ajándék volt (PK.281.).

[24] A felépítményt sem a IV. rendű alperes, sem a felperes nem tekintette saját vagyonának, amit igazol, hogy annak értéke a felperes vagyonában nem jelent meg, és a IV. rendű alperesnek sem volt semmilyen igénye a társaságból való kiválásakor. A perbeli ingatlan már a megvétele időpontjában (személy leánya) élettársi különvagyon volt, annak ellenére, hogy a tulajdonjog a IV. rendű alperes nevére volt bejegyezve. Az a tény, hogy az ingatlanon (személy neve) hasznélvezeti jogot szerzett, cáfolja a felperes ráépítői minőségét, emellett a felperes (személy leánya) haláláig nem tett lépéseket tulajdonjoga ingatlan-nyilvántartásba való bejegyzése iránt. A felperes képviselőjében eljáró (személy neve)né 2016-ban úgy nyilatkozott, hogy az ingatlan a felperes szívésségi használatában van, amiért fizetési kötelezettség nem terheli a tulajdonos felé, és a lánya hagyatéki eljárása során sem állította, hogy az ingatlan a felperes és nem (személy leánya) tulajdona. Emellett a felperes tulajdonszerzését nem alapozza meg sem a bérbeadási szerződés, sem (személy leánya) telephelyre vonatkozóan tett nyilatkozata.

[25] Állították azt is, hogy a felperes követelése elévült. Kiemelték, a 2003. november 27-én kelt szerződéskötés során a szerződő felek - mint magánszemélyek és ügyvezetők - ráutaló magatartással egy másik szerződést is kötöttek, azt hasznélvezőként (személy neve) is aláírta. (személy leánya) 1/1 arányú tulajdonszerzését sem a felperes, sem más nem kifogásolta, ezért a felépítményre vonatkozó tulajdonszerzés kötelmi igényé változott és (személy leánya) tulajdonjoga ingatlan-nyilvántartási bejegyzésétől számított 5 év elteltével elévült, ezért az bírósági úton nem érvényesíthető [Ptk. 325. § (1) bekezdés]. E hivatkozásukat az elsőfokú ítélet jogszabálysértő voltának alátámasztásaként terjesztették elő, amelyre, mint új tényre a fellebbezésben megalapozottan hivatkozhatnak [Pp. 235. § (1) bekezdés]. Az elévülés nyugvására, megszakadására a felperes nem hivatkozott, ilyen nem is következett be, ezért a követelése elévült.

[26] Fenntartották az elbirtoklással kapcsolatos okfejtésüket. Az elbirtoklás valamennyi feltételét bizonyították, így a felperes tulajdonszerzése ez okból is kizárt. A jogelődük 2003. november 27. napjától az ingatlant sajátjának tekintette, azt jóhiszeműen birtokolta, ezért közömbös a 2015. márciusában tett telephelyre vonatkozó nyilatkozata. (személy neve) minden vagyonát a lányának szánta, ennek tényét sosem vitatta, ezért az elbirtoklás 2013. november 27-ével bekövetkezett.

[27] A felperes csatlakozó fellebbezésében az elsőfokú ítélet részbeni megváltoztatásával az I. és II. rendű alperesek javára megítélt földhasználati jog ellenértékét személyenként 1 038 744 Ft-ra, összesen 2 077 488 Ft-ra kérte leszállítani. Kifejtette, a földhasználat körében figyelemmel kell lenni a földhasználat terjedelmére is, ami a perbeli esetben a felépítmények alapterülete, valamint a földmérő által átjárási, szolgalmi joggal érintett terület, ami mindösszesen 687 m². A földhasználati jog ellenértéke a szakvélemény szerint 3024 Ft/m², a földhasználati jog ellenértéke ezek szorzata, azaz 2 077 488 Ft, ami az I. és II. rendű alperest egymás között egyenlő arányban illeti. Sérelmezte a javára megítélt perköltség összegét is, azt 2 000 000 Ft-ra kérte felemelni. Érvelése szerint az általa szerkesztett beadványok tartalma szakmailag helytálló, azok időigényességét, terjedelmét, emellett a tárgyalások számát figyelembe véve a perköltség mérséklése nem indokolt, azt az IMr. 3. § (2) bekezdés b) pontja alapján kérte megállapítani.

[28] A felperes fellebbezési ellenkérelme az I-III. rendű alperesek fellebbezésével érintett elsőfokú ítéleti rendelkezések helybenhagyására irányult. Az I-III. rendű alperesek eljárási kifogását illetően előadta, az elsőfokú bíróság felhívása alapján hívta perbe a IV. rendű alperest, mint a tulajdonszerzés alapjául szolgáló szerződés alanyát, majd a Kúria határozata alapján vált szükségessé a további keresetmódosítás. Önhibáján kívül nem tudta 2018. május 18. előtt a keresetmódosítást előterjeszteni, annak tartalmáról csak a törvényszék felhívása alapján szerzett tudomást. Ezért az elsőfokú bíróság nem sértett jogszabályt sem a hiánypótlás elrendelése, sem a módosított kereset érdemi elbírálása során. Vitatta az I-III. rendű alperesek ráépítés, elévülés és elbirtoklás körében előadott érveit.

Az ítéltábla döntésének indokai

[29] A fellebbezés alaptalan, a csatlakozó fellebbezés alapos.

[30] Az ítéltábla előre bocsátja, a Pp. 253. § (3) bekezdésében foglaltakra tekintettel az elsőfokú bíróság ítéletét a fellebbezés és csatlakozó fellebbezés, valamint a fellebbezési és csatlakozó fellebbezési ellenkérelem korlátai között bírálta felül, ugyanakkor vizsgálta az I-III. rendű alperesek eljárási kifogását, továbbá azt, hogy az elsőfokú eljárás során történt-e az ügy érdemére kiható eljárási szabálysértés.

[31] Az I-III. rendű alperesek fellebbezését az ítéltábla nem találta megalapozottnak, az elsőfokú bíróság ugyanis nem sértette meg az eljárás lényeges szabályait, a tényállást helyesen állapította meg és abból helytálló következtetéseket vont le, mind a ráépítés, mind a földhasználat iránti igény jogalapját illetően, kizárólag ez utóbbi összegaszerűsége, valamint a felperes javára megítélt perköltség összege tekintetében indokolt az elsőfokú ítélet megváltoztatása az alábbiak szerint.

[32] A felperes keresetében a felülépítményeket illetően tulajdonjoga megállapítását ráépítés jogcímén kérte. Ráépítés akkor valósul meg, ha a ráépítő a saját anyagával épít a más tulajdonában álló, vagy a közös tulajdonú ingatlanon (EBH2005. 1303.). A ráépítés jogkövetkezményeit illetően elsődlegesen a felek megállapodása az irányadó, ennek hiányában a Ptk. szabályai alkalmazásának van helye (hasonlóan BDT2012. 2767). Tisztázandó ugyanakkor, hogy a felperes a ráépítés iránti igényét kivel szemben érvényesítheti. A Ptk. 137. §-a alapján a ráépítés iránti igény a föld tulajdonosával szemben

értékesíthető, az igény pedig az építkezés befejezésével keletkezik. Ebből következően a ráépítési igény címzettje az építkezés befejezésekor bejegyzett földtulajdonos (Kúria Pfv.I.21.584/2015/3.). Az nem volt vitatott a perben, hogy a IV. rendű alperes volt a földtulajdonos az építkezés, ráépítés befejezésének időpontjában, így a ráépítő a ráépítésből eredő dologi jogi igényét a IV. rendű alperessel kötött megállapodás alapján, ilyen megállapodás hiányában pedig a Ptk. szabályai szerint értékesíthette. A felperes azonban eredeti kereseti kérelmét nem a IV. rendű, hanem az I-III. rendű alperesekkel szemben terjesztette elő. Ezt az elsőfokú bíróságnak már az eljárás ezen szakaszában, azaz a keresetlevél benyújtása időpontjában észlelnie kellett volna és hiánypótlást kellett volna e tekintetben elrendelnie. Miután a felperes nem a megfelelő alperessel szemben kívánta igényét értékesíteni, ezért az elsőfokú bíróság köteles volt a per későbbi szakaszában is tájékoztatni a felperest az erre vonatkozó eljárási szabályokról FPP. 130. § (1) bek. g) pont].. Ezért az elsőfokú bíróság nem sértett jogszabályt, amikor a felperest a IV. rendű alperes perbevonására hívta fel, emiatt a felperes 2018. május 14-i keresetpontosítása nem minősül meg nem engedett keresetváltoztatásnak, az ítéltábla az elsőfokú bíróság ennek kapcsán kifejtett indokait minden tekintetben osztja. Helytállóan utalt a felperes fellebbezési ellenkérelmében arra is, hogy a Kúria a hivatkozott határozatában nem a kereset elutasítását tekintette a megfelelő jogkövetkezménynek arra az esetre, ha a felperes igényét nem a jogszabályban meghatározott alperessel szemben terjeszti elő, hanem az eljáró bíróság kötelezettségévé tette a felperes tájékoztatását a megfelelő alperes perbevonását illetően (Pfv.I.21.584/2015/3. sz. végzés [14] bekezdés). Az elsőfokú bíróság eljárása e követelménynek megfelelt, ezért nem volt eljárásjogi akadálya a módosított kereset érdemi elbírálásának.

[33] Osztja az ítéltábla az elsőfokú bíróság álláspontját a tekintetben is, hogy az építkezés befejezési földtulajdonos - IV. rendű alperes - és az építető, azaz a felperesek jogelődje között nem volt megállapodás a ráépítés alkalmazandó jogkövetkezményét illetően. Amennyiben e tekintetben a földtulajdonos és az építető kifejezte volna egyező akaratnyilatkozatát, az szerződésnek minősülne, és e szerződés érvénytelensége eredményezhette volna az ingatlan-nyilvántartásba bejegyzett tulajdonjog törlését. Ilyen szerződés hiányában - miután annak létrejötté a perben nem nyert bizonyítást és a felperes utóbbi igényét nem erre, hanem a Ptk. 137. §-ra alapította -, a törlési perre vonatkozó jogszabályi rendelkezések szóba sem kerültek, az alperesek ezt érintő fellebbezési hivatkozásai ezért tévesek. Az elsőfokú bíróság az elsődleges kereseti kérelmet éppen a megállapodás hiánya miatt nem találta alaposnak. Megjegyzi az ítéltábla, a ráépítésre vonatkozó megállapodás tényét az I-III. rendű alperesek sem állították fellebbezésükben, annak megállapítása hiányát a felperes sem sérelmezte jogorvoslati kérelmében, ezért a ráépítés jogkövetkezményének alkalmazását illetően a törvényi rendelkezéseket kellett irányadónak tekinteni [Ptk. 137. §; 198. §; 2/2005. (VI.15.) PK. vélemény; Inyvtv. 62. §].

[34] Ráépítés jogcímén a ráépítő dologi jogi (tulajdoni) igényt értékesíthet a ráépítés befejezésekor az ingatlan-nyilvántartásba bejegyzett tulajdonossal (IV. rendű alperes) szemben azzal, hogy az azt követő jogszerzők (I.-III. r. alperesek) túrni kötelesek a ráépítő tulajdonszerzését. A perbeli jogvita eldöntése szempontjából alapvető kérdés, hogy ki minősül ráépítőnek. Helyesen mutatott rá az elsőfokú bíróság, hogy ráépítés címén tulajdonjogot csak az építő (építető) szerezhetsz, és önmagában a beruházás költségeinek viselése a finanszírozót nem teszi ráépítővé. Az építői (építetői) minősége annak vélelmezhető, aki az építmény létesítéséhez szükséges engedélyeket beszerezte, akit az építési, vagy használatbavételi engedély építőként tüntet fel, illetve jelentősége lehet annak is, hogy ki rendelkezik döntési jogosultsággal az építkezés célját, rendeltetését, megvalósítási módját illetően (BDT2016. 3593, BDT2012. 2654., BH2002. 355). Az elsőfokú bíróság helyesen foglalt állást abban, hogy a felperes jogelődje és nem (személy neve) minősül

ráépítőnek, az ítéltábla maradéktalanul osztja az ennek kapcsán kifejtett érveket. Azt a peres felek nem vitatták, hogy (személy neve) a szövetkezetből való kiválását követően rendelkezett megfelelő pénzeszközökkel, ennek felhasználásával vásárolta a IV. rendű alperes tulajdonként bejegyzett telekingatlant, amelyre (személy neve) javára a hasznélvezeti jogot alapítottak. (személy neve) és a IV. rendű alperes közösen hozták létre a felperesi jogelőd gazdasági társaságot, és e társaság gazdasági céljainak megvalósítása érdekében építették a felépítményeket. Ezt igazolja - ahogyan arra az elsőfokú bíróság is helyen utalt -, hogy a felperes rendelte meg a kiviteli terveket, eljárta a hatóságok előtti eljárásokban. Emellett a felperes került feltüntetésre az építési, majd használatba vételi engedélyben, az ingatlan-nyilvántartásban ugyancsak építettként került bejegyzésre, a későbbiekben a felperes igényelte vissza az általános forgalmi adót. Mindezek a felperes - illetve a felperesi jogelőd - ráépítői minőségét támasztják alá, amelytől - a már kifejtettek szerint - eltérő kérdés az építkezés költségeinek fedezése, ez ugyanis a ráépítői minőség megítélése szempontjából önmagában nem tekinthető mérvadónak. Annak polgári jogi szempontból nincs ügydöntő jelentősége a felperes ráépítői minőségét illetően, hogy könyveiben a felépítményeket feltüntette-e, vagy sem, az elsősorban számviteli kérdés. Az, hogy (személy neve) pénzéből megvásárolt ingatlanra - amelyre a IV. rendű alperes tulajdonjoga került bejegyzésre - a vételkor a javára hasznélvezeti jogot alapítottak, nem kapcsolódik a ráépítői minőségéhez, mert az építkezés ekkor még el sem kezdődött. Annak pedig nem volt akadálya, hogy (személy neve), illetve az ő, valamint lánya, (személy leánya) és jogutódai a felperessel szemben az építési költségek megtérítése iránt utóbb - ha ennek törvényi feltételei fennállanak - igényt érvényesítsenek.

[35] Alapítan az I-III. rendű alperesek elévülési kifogása is. A felperes a perben mindvégig ráépítés jogcímén kívánt dologi jogi igényt érvényesíteni, a Ptk. 115. § (1) bekezdése szerint pedig a tulajdoni igények nem évülnek el. Ebből következően a felperes igénye bírósági úton történő érvényesítésének jogi akadálya nem volt, tulajdonszerzésére a Ptk. 324. § (1) bekezdése szerinti - egyébként kötelmi igényekre vonatkozó - 5 éves általános elévülési időn túl is hivatkozhatott. A felperesnek a perben kötelmi jogi igénye nem volt, mindvégig a dologi jogi igénynek minősülő ráépítés jogcímén kérte tulajdonjoga ingatlan-nyilvántartásba történő bejegyzését. Az az alperesi hivatkozás pedig, hogy a dologi jogi igény "átfordult" kötelmi jogi igényre, e tekintetben nem értelmezhető. Önmagában az a körülmény, hogy a felperes éveken keresztül nem lépett fel tulajdoni igényrel, nem jelenti azt, hogy tulajdonjogáról lemondott, így nem volt eljárásjogi akadálya annak, hogy tulajdoni igényrel jelen perben lépjen fel, az idő múlása legfeljebb bizonyítási nehézségeket eredményezhet, azonban nem jár a tulajdoni igény elenyészésével. Megjegyzi az ítéltábla, hogy egyébként is a jogról való lemondásnak egyértelműnek, kifejezettnak, határozottnak kell lennie [Ptk. 207. § (4) bek.]. Ilyen, a felépítmények tulajdonjogáról, az azzal kapcsolatos igényről történt kifejezett és egyértelmű felperesi lemondás az I-III. rendű alperesek irányában nem állapítható meg.

[36] Az I-III. rendű alperesek álláspontjával ellentétben közömbös a jogvita elbírálása szempontjából a IV. rendű alperes és (személy leánya) között 2003. november 27. napján létrejött vagyoni jogi megállapodás. A felperesi gazdasági társaság tulajdonszerzése ugyanis független a volt élettársak vagyoni jogi viszonyaitól, illetve a vagyoni megosztására vonatkozó megállapodásuktól. Lényeges ugyanakkor, hogy a vagyoni jogi szerződés kizárólag a telek tulajdonjogának átruházásáról rendelkezett, a szerződés felépítményt érintő kifejezett és egyértelmű rendelkezése szerint azok a felperesi betéti társaság tulajdonát képezik, ebből következően arról a IV. rendű alperes érvényesen nem is rendelkezhetett volna. Téves az I-III. rendű alperesek fellebbezési hivatkozása a tekintetben is, hogy (személy neve) a lányának, azaz jogelődjüknek, (személy leánya)nek ajándékozta e szerződésben az ingatlan egészét, mert a vagyoni jogi szerződés ilyen rendelkezést nem tartalmaz, abból erre irányuló egyező

akaratelhatározás nem állapítható meg, ennek hiányában pedig a felépítmények tulajdonjoga átruházására emiatt sem kerülhetett sor. Megjegyzi az ítéltábla, az ajándékozás tényét az alperesek az eljárás során semmivel nem bizonyították, erre – a már kifejtettek szerint – a vagyoni jogi megállapodás sem utalt és az egyéb peradatok sem támasztják alá, hogy (személy neve) – ha volt is ilyen szándéka - még életében a vagyont ingyenesen átruházta lányára. Lényeges, hogy a Ptk. 579. § (2) bekezdése szerint ingatlan átruházásának érvényességéhez a szerződés írásba foglalása szükséges, ilyen szerződést az I-III. rendű alperesek a perben nem csatoltak.

[37] Osztja az ítéltábla az elsőfokú bíróság álláspontját az elbirtoklást illetően is. A Ptk. 121. § (1) bekezdése szerint a dolog tulajdonjogát elbirtoklással az szerezheti meg, aki a dolgot sajátjaként - ingatlan esetében 15 éven át - szakadatlanul birtokolja. E feltételek a perbeli esetben nem teljesültek. Az I-III. rendű alperesek megjelölték az elbirtoklás kezdő időpontját (2003. november 27.), annak befejeződését azonban nem. Ennek nincs jelentősége, mert a kezdő időponttól számítva a törvény szerinti elbirtoklási idő 2018. november 27. napján telt volna el, azonban a felperes - elbirtoklási időt megszakító - kereseti kérelmét ezt megelőzően (2017. szeptember 12.) már előterjesztette. Ezen túl az elbirtoklás további feltételei sem teljesültek. Az I-III. rendű alperesek jogelődje nem birtokolta az ingatlant sajátjaként, miután tudomással bírt arról – és tudnia is kellett -, hogy a vagyoni jogi szerződés alapján kizárólag a földterület tulajdonjogát szerezte meg, a felépítmény a felperes tulajdona maradt. A felperes pedig az ebből fakadó rendelkezési jogát utóbb gyakorolta is, hiszen a felépítményeket hasznosította, bérbe adta, az ingatlan terheit pedig viselte. Helytállóan utalt az elsőfokú bíróság arra, hogy az I-III. rendű alperesek jogelődjének számolnia kellett azzal, hogy a birtoklását kívül álló személy - jelen esetben az ingatlan tulajdonosa - megszakíthatja, így mindezen körülmények kizárják (személy leánya) elbirtoklással történő tulajdonszerzését. Nem súlytalan e tekintetben (személy leánya) 2015. márciusában ügyvezetői minőségében tett nyilatkozata, amely szerint a perbeli felépítményes ingatlan a felperes tulajdonát képezi, azt tulajdonjoga alapján használja telephelyként. E nyilatkozat ugyanis megerősíti, hogy (személy leánya) nem tekintette azt a saját tulajdonának és nem birtokolta sajátjaként.

[38] Az elsőfokú bíróság helyes döntést hozott a felperes tulajdonszerzése megállapítása során és megalapozottan döntött az I-II. rendű alperesek földhasználati jog ellenértéke iránti igényének jogalapjáról is. A ráépítés folytán a felperes köteles a földhasználatért ellenértéket fizetni, amely összeget a felépítmény által elfoglalt, valamint az átjárás folytán a szolgalmi joggal érintett terület nagysága alapján kell meghatározni. Helyesen hivatkozott a felperes csatlakozó fellebbezésében arra, hogy az elsőfokú bíróság tévesen határozta meg a felperes által fizetendő térítés összegét, mert azt a teljes földterületre vonatkozóan számította ki és a felperest ennek megfelelően marasztalta. A perben kirendelt, a peres felek által elfogadott és az elsőfokú bíróság által is aggálytalannak ítélt szakértői vélemény szerint a felépítmények alapterülete, valamint az átjárási joggal érintett terület nagysága összesen 687 m²-t tesz ki, a földhasználati jog értéke pedig 3024 Ft/m², ebből következően a földhasználati jog ellenértéke - e kettő szorzataként - helyesen 2 077 488 Ft, ami az I. és a II. rendű alpereseket egymás között egyenlő arányban illeti.

[39] Egyetért az ítéltábla a csatlakozó fellebbezés perköltség összegére vonatkozó érveivel is. Az elsőfokú bíróság a pernyertes felperes javára megítélt 1 000 000 Ft perköltség meghatározásánál figyelemmel volt a felperes által előlegezett szakértői díjra is, ami összességében indokolatlanul alacsony összegű perköltség meghatározását eredményezte. A perköltség összegének ugyanis igazodnia kell egyfelől a pertárgyértékhez, másfelől figyelemmel kell lenni a perben megtartott tárgyalások számára, a jogi képviselő által benyújtott beadványok munka- és időigényességére, szakmai színvonalára, valamint arra is, hogy az ellenérdekű fél beadványaira milyen tartalommal és terjedelemben fejtette ki jogi

érveit, illetve azok mennyiben helytállóak. A pertárgyérték alapján az IMr. szerint megállapítható ügyvédi munkadíj mérséklésére csak indokolt esetben kerülhet sor, a bíróság pedig ítéletében köteles a mérséklés indokait kifejteni. A felperes által a csatlakozó fellebbezésben megjelölt 2 000 000 Ft perköltség a pertárgyértékhez, valamint a kifejtett ügyvédi tevékenység szakmai színvonalához, igényességéhez mérten nem tekinthető eltúlzottnak, ezért az ítéltábla a pernyertes felperes javára megítélt elsőfokú perköltség összegét a rendelkező részben írtak szerint felemelte.

[40] A kifejtettekre figyelemmel az ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét a földhasználati jog ellenértéke, valamint az elsőfokú perköltség tekintetében a Pp. 253. § (2) bekezdése alapján részben megváltoztatta, egyebekben helybenhagyta.

[41] Az I-III. rendű alperesek fellebbezése nem vezetett eredményre, míg a felperesek csatlakozó fellebbezése megalapozottnak bizonyult, ezért az I-III. rendű alperesek a Pp. 78. § (1) bekezdése alapján kötelesek a felperes fellebbezési eljárási költségeinek viselésére, amelynek összegét az ítéltábla az IMr. 3. § (5) bekezdése alapján a fentiek szerint meghatározott elsőfokú perköltség összegéhez mérten állapította meg.

[42] Az I-II-III. rendű alperesek egyetemlegesen kötelesek viselni a részükre engedélyezett illetékfeljegyzési jogra tekintettel feljegyzett fellebbezési eljárási illetéket a Pp. 78. § (1) bekezdése és az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. tv. (Itv.) 59. § (1) bekezdése és 74. §-a (3) bekezdése szerint alkalmazandó 6/1986. (VI.26.) IM. rendelet 13. § (2) bekezdése alapján. A csatlakozó fellebbezés, az I. és II. rendű alperesekre vonatkozó elsőfokú ítéleti rendelkezéseket érintette, ezért a csatlakozó fellebbezés sikerére tekintettel az ehhez kapcsolódóan felmerült és feljegyzett 163 700 Ft csatlakozó fellebbezési eljárási illetéket az I. és II. rendű alperes köteles egyetemlegesen viselni [Pp. 78. § (1) bekezdés, Itv. 46. § (4) bekezdés, 59. § (1) bekezdés].

Szeged, 2020. december 2.

Dr. Béri András sk.
a tanács elnöke

Dr. Lengyel Nóra sk.
előadó bíró

Dr. Hámori Attila sk.
táblabíró

A kiadmány hitelül:
(tisztviselő neve)
tisztviselő